

D'ençà del proppassat 25 de gener, Josep Melià és el nou president d'Unió Mallorquina.

MIQUEL PAYERAS

“Per a mi, el referent polític és Convergència i Unió”

Josep Melià (Madrid, 1972), advocat de professió, és el nou president d'Unió Mallorquina.

Josep Melià rep EL TEMPS aprofitant un forat de l'atapeïda agenda que té d'ençà que fou elegit president, el dia 25 de gener: una setmana justa abans de concedir aquesta entrevista. En els set dies transcorreguts, els mitjans de comunicació sovint l'han comparat amb son pare, Josep Melià i Pericàs, teòric del nacionalisme centrista mallorquí i balear, que morí l'estiu del 2000.

—Us sentiu molest per la comparació amb el vostre pare?

—No, perquè tenc l'orgull humil de ser fill seu. El tenia en gran estima personal, però també alhora era per a mi un referent intel·lectual i polític. Per tant, no em pot molestar gens la comparació. Que em comparin amb una persona que jo consider digna de tenir en compte i superior a mi, doncs és un orgull.

—Us considereu hereu ideològic i polític seu?

—Mon pare va tenir una evolució política complexa, relacionada amb les circumstàncies del moment. Al començament de la democràcia era favorable a un moviment mallorquinista, i en aquest sentit podríem dir que jo vaig en aquesta línia: en el bastiment d'un mallorquinisme polític d'ample espectre. Aquesta era la seva voluntat en aquell temps i jo m'hi sent identificat. També és cert que mon pare va fer part de la UCD i del CDS, ambdós partits liderats per Adolfo Suárez, i aquí hi influïa la relació personal que tenien ells dos. L'amistat amb Suárez va ser determinant en aquestes aventures. Cap dels dos partits no eren el fil conductor de la seva ideologia política, però sí que és ver que foren partits centristes i mon pare ho era, centrista. I, pel que fa a mi, doncs també per aquest costat hi podríem entendre una certa afinitat, perquè jo també som centrista. De fet, el centrisme avui, a Espanya, ja només és nacionalista. Aquell nacionalisme que a Madrid en diuen *perifèric* és l'únic aixopluc que queda per al centrisme. Perquè, acabada la UCD, acabat el CDS, fracassada l'operació reformista de [Miquel] Roca, l'únic moviment centrista és el nacionalisme que a Catalunya re-

presenta Convergència i Unió, a les Canàries Coalició Canària, al País Basc el PNB i, en el nostre cas, Unió Mallorquina és justament l'espai que aspirem a representar.

—**És a dir, que assumiu el llegat ideològic del vostre pare, si més no en el sentit que ell pretenia: fer arrelar una formació centrista, liberal i nacionalista, cosa que d'alguna manera fou la Unió Autonomista encapçalada per ell i que, després del fracàs a les urnes el 15 de juny de 1977, desaparegué...**

—Sí, en aquest sentit sí. Com a nacionalista, centrista i liberal que som, la meua aspiració és que UM pugui créixer per ser encara molt més una eina política vertebradora i modernitzadora, com ho són, als territoris respectius, els partits de la mateixa línia que he esmentat.

—**UM ha estat assotada per molta inestabilitat, moltes lluites internes i molts d'afers relacionats amb la corrupció política. Després de tot això, hi ha el perill que no arribi al 5% dels vots el 2011 i, per tant, quedi fora de les principals institucions?**

—No ho crec, que hi hagi aquest risc. Perquè UM és un partit molt sòlid en estructura territorial. Té molts de comitès locals, molts de batlles, molts de regidors... I això, es vulgui o no, et dóna una alta capacitat de fidelització del vot. Per tant, crec que UM, que no puc negar que ha viscut moments convulsos, té assegurada la representació a les principals institucions. Us diré més, si fem les coses ben fetes, no únicament mantindrem els resultats del 2007 —tres escons al Parlament i al Consell de Mallorca—, sinó que fins i tot podem créixer.

—**Cinc presidents en menys de tres anys per a un partit, com heu dit suara, que només obtingué tres escons. Com us explicau haver arribat a aquest punt d'inestabilitat interna?**

—Es tracta d'un problema irresolt de transició. Hi havia un lideratge molt fort, molt consolidat, molt intocable i que s'havia prolongat molt al llarg del temps: el de Maria Antònia Munar. Quan ella decideix de no presentar-se a presidenta del partit una altra vegada [al congrés del desem-

“Nosaltres no hem de tenir vocació de frontissa, sinó de crear un projecte polític sòlid i que creixi”

bre del 2007], comença un procés de transició molt difícil, amb moltes dificultats. La substitueix una persona, Miquel Nadal, que havia acompanyat Munar durant tots els anys de presidenta i de gestió, que era evident que no significava una reformulació ni tan sols un canvi respecte a l'etapa anterior. Com és obvi per a qualsevol, aquest relleu no va funcionar. Llavors, a aquest problema s'hi afegeixen les circumstàncies externes, és a dir, tots els afers judicials que afecten UM, que produeixen convulsions internes, incloses dimissions, que porten a una inestabilització interna fins als coneguts moviments dels darrers temps.

—**I ara arribau vós. Quines receptes teniu per a redreçar la situació?**

—No són receptes, sinó compromisos de feina. El primer de tots, assolir la tranquil·litat i l'estabilitat. Tant interna com externa. És a dir, internament, que s'acabin les sotragades; i, externament, centrar-nos en la gestió de les àrees de govern que tenim. No s'ha de tibar més la corda amb els socis del pacte, i de cara endins hem de prosseguir el procés de renovació, que no vol dir merament canviar persones, sinó refermar idees polítiques. Ara som en aquesta fase. Tot això no es fa ni en un dia ni per mitjà d'una sola cosa molt vistosa. Es tracta d'una pluja fina, de feina diària. És un procés lent, amb calma, però avançant sense parar.

—**Aquest rearmament ideològic per on passa i cap on condueix? Que UM sigui una mena de CiU a la balear, tal com tantes vegades han dit en el passat diversos dirigents del vostre partit?**

—És innegable que per a mi el gran referent polític és Convergència i Unió. Per tant, ja m'agradaria que UM fos l'equivalent mallorquí de CiU. Lògicament, adaptat a les nostres peculiaritats, perquè Mallorca i Catalunya no són la mateixa cosa.

A Catalunya, per exemple, el PP és residual, i l'hegemonia s'hi disputa entre CiU i el Partit dels Socialistes. A les Balears i a Mallorca, el partit hegemònic és el PP. Només això ens dóna idea de les diferències sociològiques i polítiques que hi ha, i que són molt importants. Dit això, CiU ha de ser el referent per a UM, tot i no ser iguals.

—**Josep Melià és sinònim d'una UM estratègicament més ancorada cap a l'esquerra o, si més no, més procliu a pactes amb l'esquerra que no amb el PP?**

—No. Jo m'identific plenament amb la definició clàssica d'UM: nacionalista, centrista i liberal. Jo som nacionalista, centrista i liberal. Per tant, vull que la nostra posició política i la nostra activitat de govern respongui a aquest principi ideològic. Sí que és ver que vull que aquest segell ideològic és noti més. Quant a estratègies de futur, pel que fa a possibles pactes, també pens, igual que sempre ha defensat UM, que podem pactar tant amb la dreta com amb l'esquerra. De tota manera, nosaltres no hem de tenir vocació de frontissa, sinó de crear un projecte polític sòlid i que creixi en suport electoral. Llavors, segons els programes polítics de cadascú i dels resultats electorals, doncs ja triarem els pactes que puguem fer.

—**Sota la presidència de Munar no se'n va abusar, de la condició de frontissa? Us ho dic perquè sovint ha semblat que UM no volia créixer, que s'estimava més de tenir pocs diputats però decisius, per a poder pactar amb els uns o amb els altres i tenir poder, però renunciant a un creixement efectiu; vist en perspectiva, pareix un error.**

—No crec que fos cap error. A cada moment es produïren les circumstàncies que donaren les urnes, sempre atorgant a UM la possibilitat de ser la força central. I es feren els pactes d'acord amb allò que s'aprovà a cada

MIQUEL PAYERAS

“Si fem les coses ben fetes, no únicament mantindrem els resultats del 2007 –tres escons al Parlament i al Consell de Mallorca–, sinó que fins i tot podem créixer”

moment. No crec que fos cap error. Jo dic, això sí, que hem d’aspirar a visualitzar molt més les raons del projecte de país que motiven i justifiquen els pactes que puguem fer a cada moment.

—Hi ha cap possibilitat d’aliança d’UM amb alguna altra força nacionalista per a les eleccions de les illes Balears del 2011, com ara amb el PSM?

—Entenc que amb el PSM és molt poc factible. Ells han pres la decisió d’anar cap a l’esquerra alternativa, que no sé si la canviaran o no, perquè ara ho debaten. Però de tota manera és difícil. Tenen una tradició molt d’esquerres i, per tant, veig poc factible una aliança UM-PSM.

—I amb Entesa per Mallorca, el grup que s’escindí del PSM el 2006?

—Amb Entesa és diferent. Amb ells sí que és possible d’arribar a acords d’aquesta mena, tant si només fossin d’àmbit municipal com de més abast, autonòmic. I és possible perquè és gent que ha manifestat reiteradament i clarament una voluntat més centrista. Com que UM aspira a la centralitat, i la centralitat a la sociologia mallorquina no és a l’esquerra, podem sumar esforços amb més grups que aspirin a ser en aquesta centralitat, com és el cas d’Entesa. És clar que evitar la fragmentació

al centre nacionalista mallorquí és imprescindible.

—I amb ERC?

—No hi vegi cap possibilitat. A més, entenc que aquest partit no té cap paper rellevant dins la política mallorquina.

—Totes aquestes forces –UM, PSM, Entesa i ERC– formaren la coalició nacionalista Unitat a les eleccions espanyoles del 2008. Com valoreu aquella experiència?

—La valor com una experiència interessant, tot i que un seguit de factors impediren que tingués èxit. Crec que la identificació massa clara del candidat [Pere Sampol] amb un dels components de la coalició [PSM] va restar motivació a la resta dels components. I també és ver que no hi hagué prou identificació, amb la coalició, de grups socials que *a priori* semblava que podien ser-ne actius a favor.

—Pel que s’ha vist aquest darrer any, sembla com si a UM hi hagués perill seriós que el partit a Palma i a la resta funcionin a la pràctica com si no tenguessin res a veure, com si fossin partits diferents. Fins i tot, sembla que podria haver-hi risc de trencament.

—Entenc que no és, aquest risc. Entenc que tothom que hi ha dins UM farà pinya i que tothom farà feina perquè en el futur ens vagi a tots

tan bé com sigui possible. Ara bé, els trencaments en un partit no se solen preveure tant, senzillament es produeixen. El temps ho dirà.

—Temeu que el sector encapçalat per Maria Antònia Munar manobri contra vós per forçar un congrés extraordinari aviat i intentar defenestrar-vos?

—No. La gent que estima el partit farà pinya i farà feina positivament. El congrés es convocarà si ha de servir de trampolí per a fer créixer el partit. Si no, si ha de ser un motiu d’enfrontament i de fàctica liquidació d’UM... no es convocarà.

—Molts casos de presumpta corrupció política han afectat persones d’UM. Com es pot explicar?

—Cada cas és diferent i són coses que la justícia ha d’aclarir. Respecte a l’ús polític d’això, és innegable que hi ha partits que els interessa de mantenir a l’agenda política la corrupció, que no és cosa poc important. Ara bé, pel que respecta a nosaltres, ens enfrontarem políticament a cada cas d’acord amb el nostre calendari, que fixarem nosaltres exclusivament i no ens el fixarà la resta de partits. I en el moment que considerem adequat prendrem les decisions que haguem de prendre.

—Continuant amb els casos de corrupció que afecten UM, em fa la impressió que el PSOE deixa temps perquè pugueu prendre mesures però, en canvi, el Bloc us pressiona molt més...

—Cada partit fa allò que troba que ha de fer. No puc esperar dels rivals polítics un gran tracte. Això [la pressió del Bloc] és centrat en una persona, [Eberhard] Grosske [tinent de batlle de l’Ajuntament de Palma], que és un polític peculiar, per dir-ho de qualque manera. I, en conjunt, és cert que el Bloc vol impulsar aquesta qüestió com la central de la política balear. No és la nostra prioritat.

—Acabem. No em digueu que esteu a disposició del partit per ser candidat el 2011. Contestau-me: voleu ser el candidat?

—[Riu.] Doncs us diré, com Jordi Pujol solia dir, que avui no toca de parlar-ne.

Miquel Payeras